

Liegumi ir, kompensācijas nav Liegumi un apgrūtinājumi noteikti, taču mežsaimniecības SIA Hook kompensācijas maksājumu par Natura 2000 meža teritorijām (367,99 ha) izmaksu atsaka

Māris Ķirsons

Uzņēmums nelabvēlīgo Lauku atbalsta dienesta Dienvidkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes lēmumu pārsūdzējis iestādes direktorei Annai Vītolaī – Helvigai. «SIA Hook darbojas jau kopš 2008. gada un ir realizējis vairākus mežsaimniecības projektus izmantojot ES struktūrfondu atbalstu – 2011. gadā 69 982 eiro vērtu meliorācijas projektu, vairākus jaunaudžu (16,2 ha platībā) kopšanas projektus, saņēmis arī vienotos platībmaksājumus, bet tagad tiek atteikts maksājums par Natura 2000 iekļautajiem 367,99 ha,» pārsteigumu neslēpj SIA Hook valdes priekšsēdētāja Ieva Fokerota – Šīmane. Viņa cer uz LAD direktores izpratni un iedziļināšanos lietas būtībā. «LAD reģionālās nodaļas darbinieki tā vietā, lai šaubu gadījumā uzdotu kādus jautājumus uzņēmuma vadībai, atteica maksājuma piešķiršanu un, «ja kas neaptīk, tad pārsūdziet»,» savu pārsteigumu ne tikai par atteikumu, bet arī par formu, kā tas darīts, pauž I. Fokerota – Šīmane. Viņa atzīst, ka atteikums tika pamatots ar divu Ministru kabineta noteikumu nosacījumu neizpildi un uzņēmuma klasificēšanu kā grūtībās nonākušu.

Noteikumu slazdi

«Tas ir absurds. SIA Hook nav kavētu maksājumu, ir samaksāti visi paredzētie nodokļu maksājumi,» skaidro SIA Hook pilnvarotā pārstāve Anna Fokerota. Viņa uzsver, ka ir dīvaini piekārt birku «grūtībās nonācis uzņēmums», ja nav nedz parādu, nedz kavētu maksājumu, nedz saistību neizpildes faktu. Pēc valdības 07.04.2015. apstiprinātajiem noteikumiem (par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.–2020.gada plānošanas periodam) atbalsta maksājumi, tostarp Natura 2000 nav izmaksājami grūtībās nonākušiem pretendentiem. Savukārt to, kas tad ir uzskatāms par grūtībās nonākušu uzņēmumu, nosaka citi (30.09.2014.) Ministru

kabineta noteikumi (par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda, kā arī par valsts un Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku un zivsaimniecības attīstībai finansējuma administrēšanu 2014.–2020.gada plānošanas periodam). Šajos noteikumos ir minētas veselas piecas grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes. Attiecībā uz Hook tiek minēta – kapitālsabiedrībai (izņemot mazos un vidējos uzņēmumus, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus) uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no tās parakstītā kapitāla (Hook pamatkapitāls 2842 eiro), ja, uzkrātos zaudējumus atskaitot no rezervēm un visām pārējām pozīcijām, kuras vispārpieņemts uzskatīt par daļu no sabiedrības pašu kapitāla, rodas negatīvs rezultāts, kas pārsniedz pusi no parakstītā kapitāla, tostarp arī kapitāldaļu uzcenojumu. «Jā, Hook patiešām 2015. gadu ir noslēdzis ar zaudējumiem (7851 eiro apmērā), taču tie nav radušies, vērtējot pēc naudas plūsmas, bet gan pēc Latvijas normatīvu prasības attiecībā uz grāmatvedības uzskaiti,» skaidro A. Fokerota. Savu sacīto viņa pamato ar to, ka šie zaudējumi veidojas no pamatlīdzekļu amortizācijas – 16184 eiro – 2015. gadā. «2011. gadā Hook īstenoja 69 982 eiro vērtu meliorācijas projektu un tagad ik gadu atbilstoši Latvijas normatīviem tiek veikta kapitālieguldījumu amortizācija (nolietojums) un tam nav nekāda sakara ar zaudējumiem no mežsaimnieciskās darbības. Tas ir aprakstīts arī Hook pērnā gada pārskata pielikumā. Viss ir redzams, ja vien kāds vēlas kaut ko redzēt un iedziļināties lietas būtībā,» svarīgās nianse atklāj I. Fokerota – Šīmane. Viņa atzīst, ka pēdējos gados ir veikti mežsaimnieciskie darbi, kas vērsti uz ražīguma paaugstināšanu – stādīšanu, kopšanu, bet apaļkoksnes ciršana nav veikta. Tādējādi ienākumu līmenis nav liels, kā tas varētu būt uzņēmumam, kura pārziņā ir 160 ha zemes, no tām 105 ha mežu un 26 lauksaimniecības zemju. Šogad tikai vienā SIA Hook īpašumā, Ances pagasta “Jaunupēs”, iespējama ciršana pēc koku vecuma kuras rezultātā var iegūt ienākumus aptuveni 50000eiro apmērā. «Nekustamā īpašuma nodoklis ir samaksāts un arī nekādu citu nodokļu parādu nav,» tā uz jautājumu par nekustamā īpašuma nodokli atbild I. Fokerota- Šīmane.

Dīvainā loģika

Savukārt A. Fokerota vērs uzmanību uz paradoksālo situāciju –, jo vairāk veikti kapitālieguldījumi, jo lielāka iespēja, ka, ievērojot grāmatvedības prasības par pamatlīdzekļu norakstīšanu, formāli attiecīgos maksājumus nevarēs saņemt. «Tas ir absurds, ja vien tā nav apzināta rīcība, lai samazinātu maksājumu apmēru un ietaupītu ES naudu. LAD ierēdņi neņem vērā, ka patreizējie atbalsta maksājumi par saimnieciskās darbības ierobežojumiem tiek veikti no ES paredzētajiem fondiem, bet ja Administratīvā tiesa atzīs šo LAD lēmumu par prettiesisku, kompensācijas būs jāmaksā no valsts budžeta līdzekļiem. Ja tā ir, tad iespējams, ka Hook ir nevis kāds īpašs izņēmums, bet gan viens no tiem, kuriem faktiski pienākas Natura 2000 maksājums, taču to saņemt nav iespējams,» rezumē A. Fokerota. Viņa gan steidz piemetināt, ka cerot uz LAD vadītājas izpratni un spēju iedziļināties reālajā situācijā, nevis birokrātiski uzņēmumu bez jebkādam parādsaistībām un kavētajiem maksājumiem vienkārši uzskatīt par grūtībās nonākušu. «Zeme (arī meža zeme) ir ražošanas līdzeklis un tas atrodams uzņēmuma pamatlīdzekļos (tai ir 90 495 eiro liela kadastrālā vērtība, kas 11 reizes pārsniedz 2015. gada zaudējumu apmēru), un tam nav nekāda sakara ar uzņēmuma pamatkapitāla apmēru 2842 eiro (2000 Ls),» piebilst I. Fokerota- Šīmane. Viņasprāt, šis piemērs aicina nevis investēt ražības paaugstināšanā, bet neveikt kapitālieguldījumus un tad arī nebūs tādu problēmsituāciju, kādā nokļuvus Hook – mikroliegumi un aizsargājamās teritorijas ir, bet atbalsta (kompensācijas) nav.

FOTO

SIA Hook valdes priekšsēdētāja Ieva Fokerote- Šīmane un pilnvarotā persona Anna Fokerota ir pārsteigtas par to, ka uzņēmums, kurš apsaimnieko 160 ha zemes no tiem 105 ha mežu un 26 ha lauksaimniecības zemes ar kopējo kadastrālo vērtību 90 495 eiro, nav nevienam parādā, nav kavētu maksājumu, tikai iepriekš īstenota meža ražības paaugstināšanas projekta kapitālieguldījumu amortizācijas apmēra (kura dēļ pērn radušies grāmatvediski zaudējumi) dēļ tālab būtu jāuzskata par grūtībās nonākušu.

VIEDOKLIS

Akmens politiķu dārziņā

Latvijas Meža īpašnieku un apsaimniekotāju konfederācijas valdes priekšsēdētājs un meža īpašnieks Māris Liopa

Tāda situācija, kad liegumi ir, bet kompensācijas nav, nedrīkstētu būt. Savukārt ierēdņiem, lemjot par pretendenta atbilstību, tomēr jāvērtē ne tikai sava, bet arī valsts atbildība par pieņemto lēmumu. Saprotu, ka ierēdņi tikai izpilda politiķu lemtu, tāpēc, pielauju, ka konkrētajā situācijā, būtu lietderīgi pajautāt politiķiem. Vēl jau arī paliek jautājums par ES prasībām un to « atbilstošu piemērošanu» Latvijā, jo ir bijuši gadījumi, kad Latvijā tikai aizsedzoties ar «tā prasa Eiropa» tiek ieviesti nosacījumi, kādu citās ES dalībvalstīs nav un tādas arī neviens nav pat pieprasījis, jo problēma ir bijusi izpratnē un pat burtiskā tulkojumā.

BLAUS ŠIM RAKSTAM kā TURPNĀJUMS, bet ar savu virsrakstu
...Ārpus spēles 30 pretendenti

Lauku atbalsta dienestā uz kompensācijas maksājumu par Natura 2000 meža teritorijām (pieteikušies 2658 pretendenti, bet grūtības nonākuša uzņēmuma statuss šobrīd ir noteikts 30 uzņēmumiem.

Tādu atbildi sniedz Lauku atbalsta dienesta pārstāve Kristīne Ilgaža

Vai peļņas korekcija par amortizācijas atskaitījumu apmēru un tādējādi zaudējumu parādīšanos peļņas/zaudējumu aprēķinā norāda uz uzņēmuma «nonākšanu grūtībās»?

Jā, ja klients peļņas korekcijā par par amortizācijas atskaitījumu apmēru to norādā izdevumos un tie pārsniedz ieņēmumus. Ja ieņēmumi netiek pārsniegti - nē.

LAD vērtēšanas darbu drīkst veikt un veic atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Līdz ar to LAD izmanto tikai Lursoft pieejamos datus no gada pārskata, ko VID iesniedzis konkrētais klients. Aprēķiniem LAD izmanto Finanšu ministrijas izstrādāto aprēķina formulu. Kā veidojas peļņa/zaudējumi - to LAD nevērtē, bet pats klients norāda sava uzņēmuma datus atbilstoši viņa uzņēmuma konkrētajai situācijai VID iesniegtajā pārskatā.

Vai uzņēmuma īpašumā un apsaimniekošanā esošas zemes daudzumam, vērtībai, kā arī tam, ka nav parādsaistību un nav kavētu maksājumu ir kāda nozīme ES atbalsta saņemšanā.

Vērtējot atbalsta pretendenta atbilstību grūtībās nonākušā uzņēmuma statusam, tiek ņemti vērā tikai MK noteikumu (Nr.599 53.punkta) noteiktie kritēriji.